

Försäkringskydd vid utlandstjänstgöring

■ Arbete utomlands

2008

Försäkringsskydd vid utlandstjänstgöring

Innehåll

Allmänt	3
Det lagstadgade försäkringsskyddet	3
Kontakta Försäkringskassan	3
Arbete inom EU/EES-området	3
Arbete i konventionsland	3
Arbete i icke-konventionsland	4
Det kollektivavtalade försäkringsskyddet	4
Läkekostnadsförsäkring LFU	4
Avtal för tjänstemän	5
Avtalet gäller ej	5
Försäkringslön	5
Förmåner	5
Anmälan	6
Avtal för arbetare	7
Avtalet gäller ej	7
Försäkringslön	7
Förmåner	7
Anmälan	7

KP Pension & Försäkring Box 2207 103 15 Stockholm Tfn 08-613 37 00
www.kp.se Kundservice tfn 020-485 485 e-post: kundservice@kp.se

KP 261 1.500 © 2008 KP PENSION & FÖRSÄKRING

Omslag Scandia 2000 150 gr. Inlaga Galerie Art Matt 115 gr. Omslagsfoto Andreas Eklund.
Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB, Borås 2008, ett miljöcertifierat företag.

Allmänt

Den som är utsänd av svensk arbetsgivare för arbete utomlands omfattas av både lagstadgat och kollektivavtalat försäkringsskydd. Försäkringsskyddets omfattning beror på i vilket land man arbetar och hur länge arbetet pågår.

Nedan ger vi en översiktlig beskrivning av det lagstadgade försäkringsskyddet och det skydd som gäller enligt avtal för tjänstemän respektive arbetare.

För mer information om det kollektivavtalade försäkringsskyddet, kontakta KPs Kundservice. Frågor om det lagstadgade försäkringsskyddet besvaras av Försäkringskassan.

Det lagstadgade försäkringsskyddet

Är man utsänd av svensk arbetsgivare för att arbeta högst ett år i annat land, behåller man sitt vanliga försäkringsskydd. Lämnar man Sverige för att arbeta utomlands mer än ett år, är man skyldig att anmäla detta till Försäkringskassan.

Arbetar man inom EU/EES-området gäller andra regler.

☞ Länder som ingår i EU:

Sverige är medlem i EU tillsammans med Belgien, Bulgarien, Cypern (den grekiska delen), Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. Medborgare i Island, Norge och Liechtenstein omfattas genom EES-avtalet av den fria rörligheten mellan avtalsstaterna, på samma sätt som EU-medborgare.

Kontakta Försäkringskassan

Det är viktigt att man kontaktar Försäkringskassan i god tid före resan, för att få besked om vilka intyg och blanketter man behöver.

Arbete in om EU/EES-området

Sedan den 1 januari 1995 är Sverige medlem i EU. Genom medlemskapet gäller EUs regler i Sverige. Dessa regler gällde dock för Sverige redan under 1994 genom EES-avtalet.

Lämnar man Sverige för att arbeta i ett annat EU-land, gäller inte den svenska allmänna försäkringen. I stället omfattas man av de socialförsäkringsförmåner som gäller i det land där man arbetar. Detsamma gäller för familjemedlemmar, hit räknas make samt barn under 18 år.

Är man utsänd av en svensk arbetsgivare för att arbeta inom EU/EES-området gäller svensk allmän försäkring under dessa förutsättningar:

- Man är medborgare inom EU/EES-området, statslös eller flykting.
- Man är anställd och avlönad av en arbetsgivare i Sverige eller man är egenföretagare i Sverige.
- Arbetet inom EU/EES-området är inte beräknat att pågå längre tid än tolv månader.

På arbetsgivarens begäran utfärdar Försäkringskassan ett intyg som visar att man tillhör den svenska försäkringen. Intyget gäller i tolv månader.

Foto: Phovoir

Under utsändningstiden har man rätt till bl.a. sjuklön, sjukpenning och föräldrapenning. Man tjänar också in allmän pension.

Medföljande familjemedlemmar som inte förvärvsarbetar, omfattas normalt direkt av tjänstgöringslandets lagstiftning.

☞ Förlängning om att få tillhöra svensk försäkring

Om arbetet blir förlängt på grund av oförutsedda omständigheter, kan man få tillhöra den svenska försäkringen ytterligare längst tolv månader. Ansökan om förlängning görs hos Försäkringskassan. I vissa fall kan man begära dispens, om utsändningstiden blir längre eller om man redan från början vet att denna kommer att överstiga tolv månader. Max. fem år accepteras inom EU. Ansökan om förlängning ska godkännas av mottagarlandet.

Arbete i konventionsland

Sverige har avtal om social trygghet med vissa länder, s.k. socialförsäkringskonventioner. I varje konvention anges vilka rättigheter man omfattas av vid arbete och bosättning i konventionslandet. Variationer förekommer mellan de olika avtalen.

Blir man utsänd av sin arbetsgivare för att arbeta i ett konventionsland mer än ett år, undantas man från det landets försäkring under viss tid, utsändningstiden. Denna tid varierar mellan 12 och 60 månader beroende på i vilket konventionsland man arbetar. Under utsändningstiden kvarstår man i svensk socialförsäkring. I vissa konventioner likställs man dock med landets egna invånare när det gäller sjukvårdsersättningen.

Om man blir utsänd av arbetsgivaren för arbete i ett konventionsland, måste man ha ett intyg som visar att man tillhör den svenska försäkringen. Arbetsgivaren ska begära intyget från Försäkringskassan.

☞ Om man själv söker anställning utomlands

Den som själv tar anställning hos utländsk arbetsgivare eller svenskt dotterbolag, ska omgående omfattas av sysselsättningslandets socialförsäkringssystem.

Länder som Sverige har konventioner med

Utsändningstid i månader

Bosnien-Hercegovina	4
Chile	12
Israel	36
Kanada	60
Kap Verde	12
Kroatien	24
Luxemburg	24
Marocko	36
Norge	12
Quebec	24
Schweiz	24
Turkiet	12
USA	60

Avtal endast avseende pension

Kanada

USA

Arbete i icke-konventionsland

Om arbetet utomlands är avsett att vara kortare tid än ett år kvarstår man fullt ut i den svenska socialförsäkringen.

Är utlandsvistelsen avsedd att överstiga tolv månader blir man omedelbart avregistrerad hos Försäkringskassan.

Det kollektivavtalade försäkringsskyddet

Anställd som arbetar utomlands omfattas av avtal som ger samma försäkringsskydd som i Sverige. För tjänstemän gäller "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring" (KFO-PTK och KFO-Handelsanställdas förbund). För arbetare gäller "Bestämmelser för kooperationens avtalsförsäkringar vid utlandstjänstgöring" (KFO-LO). I avtalen ingår också en läkekostnadsförsäkring, LFU.

Avtalen gäller när man på svensk arbetsgivares uppdrag tjänstgör utomlands eller är utomlands på tjänsteresa.

Läkekostnadsförsäkring LFU

LFU – som gäller för både tjänstemän och arbetare – ger ersättning för kostnader som uppkommer i samband med sjukdom eller olycksfall, om läkare eller tandläkare föreskrivit vård och behandling. Ersättning betalas ut i den mån kostnaderna inte ersätts från annat håll, t.ex. genom annan försäkring. Har man kommit överens med arbetsgivaren om att make/sambo och barn under 21 år ska följa med utomlands, är de medförsäkrade och omfattas av försäkringen.

Ersättning

Från LFU kan man få ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader för

- läkarvård
- sjukhusvård
- behandling
- läkemedel
- hjälpmedel.

Om kostnaderna kan förväntas bli högre bör man kontakta försäkringsbolaget i förväg, om så är möjligt.

Man får ersättning för kostnader vid akut tandvård, t.ex. tandskada genom olycksfall. Ersättning betalas också ut för tandsjukdom som kräver kirurgiskt ingrepp samt tillfällig behandling oavsett orsak. Behandlingskostnader för normal tandvård ersätts ej.

Under graviditet får man ersättning för nödvändiga kostnader vid kontroller och förlossning.

Drabbas man av sjukdom eller olycksfall får man också ersättning för rese- och transportkostnader, om läkare eller tandläkare föreskrivit detta.

Ersättning lämnas för nödvändiga resor i samband med

- sjukhusvård
- tandbehandling
- läkarvård
- annan vård och behandling.

Ersättning lämnas också för de merkostnader som uppstår vid

- hemtransport
- återresa till stationeringsorten
- kostnader för kost och logi under resan.

Anmälan

Skadeanmälan vid olycksfall eller sjukdom ska sändas till KP som vidarebefordrar den till Folksam för skadereglering. Anmälan görs på blanketten "Anmälan om olycksfallsskada" som kan beställas från KPs kundservice.

Vid allvarliga olycksfall eller sjukdomsfall som inträffar utomlands bör Folksam eller, ännu hellre, serviceföretaget SOS-International i Köpenhamn omedelbart kontaktas. SOS-International har öppet dygnet runt.

Om man befarar att sjukdoms- eller olycksfallet kommer att medföra stora kostnader, ska Folksam kontaktas.

Folksam

106 60 Stockholm

Telefon 08-772 60 00

SOS-International DK

Nitivej 6

DK-2000 Frederiksberg Denmark

Telegram SOSinter

Telefon +45-7010 50 50

Telefax +45-7010 50 56

E-post sos@sos.dk

Hemsida www.sos.dk

Avtal för tjänstemän

Enligt "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring" är den anställde försäkrad under tjänstgöringstiden samt under resorna till och från tjänstgöringsorten.

Arbetsgivare och tjänstemän kan tillsammans besluta om undantag från avtalet i följande fall:

- När utlandsanställningen ska vara mer än sex år.
- När tjänstemannen samtidigt har en anställning hos en utländsk juridisk person och inte har träffat avtal om sociala förmåner med denne.

Avtalet gäller ej

I följande fall gäller inte försäkringsskyddet:

- Tjänstemannen är samtidigt anställd hos en utländsk juridisk person och har med denne träffat ett anställningsavtal som innefattar sociala förmåner.
- Tjänstemannen tillhör befattningsskikt 1, d.v.s. är VD eller har arbetsledande ställning (Trygghetsförsäkring vid arbets-skada, TFA, gäller dock).

Försäkringslön

Är man utsänd av svensk arbetsgivare för att arbeta utomlands bör lönen vara angiven i kontraktet. Ofta är den utlandsanställdes pensionsgrundande lön en annan än den verkliga. Skatteverket har definierat den lön (försäkringslön) som är pensionsgrundande. Om man har lönetillägg för ökade levnads-kostnader, räknas dessa inte in i den pensionsgrundande lönen.

Förmåner

Följande förmåner ingår i försäkringsskyddet:

- Kooperationens tilläggspension, KTP, inkl. kompensation för reducerad svensk allmän pension p.g.a. utlandstjänstgöringen.
- Sjukpenninggaranti.
- Tjänstegruppplivförsäkring, TGL.
- Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA (gäller även befattningsskikt 1, d.v.s. tjänstemän som är VD eller har arbetsledande ställning).
- Trygghetsavtal/omställningsavtal.

Ersättning vid sjukdom

Blir man sjuk och inte kan arbeta, är man garanterad en ersättning som motsvarar svensk sjukpenning. Arbetsgivaren utbetalar denna ersättning, såvida man inte kommit överens om att andra regler ska gälla eller att ersättning ska betalas ut från annat håll, t.ex. Försäkringskassan.

Om sjukskrivningen blir långvarig, minst 90 dagar eller sammanlagt minst 105 kalenderdagar under den senaste tolv-månadersperioden, får man ersättning från KTP-sjukpension. Sjukpensionen betalas ut så länge man är sjuk, dock längst till pensionsåldern. Ersättningen motsvarar det belopp som sjukpenningen och KTP skulle ge vid arbete i Sverige.

Foto: Phoveir

Reducerad aktivitetsersättning/sjukersättning

Om man får aktivitetsersättning eller sjukersättning och ersättningen blir reducerad på grund av utlandstjänstgöringen, kompenseras detta genom KTP.

KTP-sjukpension gäller på samma sätt som när man arbetar i Sverige.

Ingen ersättning från arbetsgivaren eller Försäkringskassan

Om man vid utlandstjänstgöring inte får sjuklön av arbetsgivaren eller sjukpenning/ aktivitetsersättning/sjukersättning från Försäkringskassan utges i stället KTP-sjukpension, för lönedelar under 7,5 prisbasbelopp. Då utbetalas 90 % av den pensions-medförande lönen under längst 90 kalenderdagar. Därefter utbetalas 80 %.

Ålderspension

KTP-ålderspension tjänas in som vid arbete i Sverige. Reducerad allmän pension kompenseras genom KTP. Detta gäller inte vid tjänstgöring inom EU/EES eller i konventionsland, se nästa sida.

Efterlevandepension

KTP-familjeskydd och eventuell KTP-familjepension betalas ut som vid arbete i Sverige. Reducerad allmän efterlevandepension kompenseras genom KTP. Detta gäller inte vid tjänstgöring inom EU/EES eller i konventionsland, se nedan.

Ålderspension/efterlevandepension vid tjänstgöring inom EU/EES eller i konventionsland

Fr.o.m. den 1 januari 2005 kompenseras inte reducerad allmän pension för anställd som tjänstgör i land inom EU/EES eller i annat land med vilket Sverige ingått en socialförsäkringskonvention. Anställd som tjänstgör i sådant land kompenseras genom pensionsförmånerna i tjänstgöringslandet. För tjänsteman som omfattades av denna plan under tiden den 1 oktober 1985-den 31 december 2004 gäller särskilda övergångsregler beträffande kompensation för reducerad allmän ålderspension.

Arbetsgivare som inte betalar in avgift till svensk lagstadgad efterlevandepension vid utlandstjänstgöring ska teckna en försäkring i KP om utökat efterlevandeskydd. Försäkringen gäller från och med det andra kalenderåret utomlands och så länge tjänstgöringen pågår, dock längst tills man fyller 65 år. Förmåntagare till försäkringen är den försäkrades make, registrerade partner eller sambo samt barn under 20 år.

Tjänstegrupplivförsäkring TGL

TGL gäller på samma sätt som när man arbetar i Sverige.

Trygghetsförsäkring vid arbetskada TFA

Om man skadar sig i arbetet gäller TFA på samma sätt som när man arbetar i Sverige. TFA vid utlandstjänstgöring omfattar även skadefall som beror på sjukdom eller olycksfall, som kan ha orsakats av speciella miljöförhållanden och risker i utlandet.

Trygghetsavtal/omställningsavtal

Gäller på samma sätt som när man arbetar i Sverige.

Anmälan

Anställd som avser att vistas utomlands ett år eller mer, och därmed inte längre tillhör Försäkringskassan, ska anmälas till KP genom blanketten "Anmälan för utlandstjänstgörande". Blanketten kan beställas från KPs kundservice.

Avtal för arbetare

Enligt ”Bestämmelser för Kooperationens avtalsförsäkringar vid utlandstjänstgöring” är den anställde försäkrad under tjänstgöringstiden samt under resorna till och från tjänstgöringsorten.

Arbetsgivaren och den anställde kan komma överens om att undantas från avtalet i följande fall:

- När utlandsanställningen varar mer än sex år.
- När den anställde samtidigt har anställning hos en utländsk juridisk person och inte har träffat avtal om sociala förmåner med denne.

Avtalet gäller ej

Försäkringsskyddet gäller inte om den anställde samtidigt har anställning hos en utländsk juridisk person, och med denne har träffat avtal som innefattar sociala förmåner.

Försäkringslön

Är man utsänd av svensk arbetsgivare för att arbeta utomlands bör lönen vara angiven i kontraktet. Ofta är den utlandsanställdes pensionsgrundande lön en annan än den verkliga. Skatteverket har definierat den lön (försäkringslön) som är pensionsgrundande. Om man har lönetillägg för ökade levnadskostnader, räknas dessa inte in i den pensionsgrundande lönen.

Förmåner

Följande förmåner ingår i försäkringsskyddet:

- Kooperationens avtalspension, KAP, inkl. kompensation för reducerad svensk allmän pension p.g.a. utlandstjänstgöringen.
- Sjukpenninggaranti.
- Avtalsgruppsjukförsäkring, AGS.
- Avtalsgrupplivförsäkring, AGL.
- Trygghetsförsäkring vid arbetskada, TFA.
- Omställningsförsäkring.

Ersättning vid sjukdom

Om man blir sjuk och inte kan arbeta är man garanterad en ersättning som motsvarar den svenska kalenderdagsberäknade sjukpenningen. Ersättningen utges som en särskild förmån från avtalsgruppsjukförsäkringen, AGS. Utbetalningen pågår längst till den tidpunkt man får aktivitetsersättning eller sjukersättning.

AGS gäller som vid arbete i Sverige.

Aktivitetsersättning/sjukersättning

Om man får aktivitetsersättning/sjukersättning och ersättningen blir reducerad på grund av utlandstjänstgöringen, kompenseras detta genom KAP.

AGS gäller på samma sätt som när man arbetar i Sverige.

Ålderspension

KAP-ålderspension tjänas in som vid arbete i Sverige. Reducerad allmän pension kompenseras genom KAP. Detta gäller dock inte vid tjänstgöring i land inom EU/EES eller i annat land med vilket Sverige ingått en socialförsäkringskonvention. Anställd som tjänstgör i sådant land kompenseras genom pensionsförmånerna i tjänstgöringslandet.

Foto: Image Source

Efterlevandepension

KAP-familjeskydd gäller som vid arbete i Sverige. Reducerad allmän efterlevandepension kompenseras genom KAP.

Avtalsgrupplivförsäkring AGL

Avtalsgrupplivförsäkringen AGL gäller på samma sätt som när man arbetar i Sverige.

Trygghetsförsäkring vid arbetskada TFA

Om man skadar sig i arbetet gäller TFA på samma sätt som när man arbetar i Sverige. TFA vid utlandstjänstgöring omfattar även skadefall som beror på sjukdom och olycksfall som kan ha orsakats av speciella miljöförhållanden och risker i utlandet.

Omställningsförsäkring

Omställningsförsäkringen, som består av AGB och omställningsstöd, gäller på samma sätt som när man arbetar i Sverige.

Anmälan

Anställd som avser att vistas utomlands ett år eller mer, och därmed inte längre tillhör Försäkringskassan, ska anmälas till KP genom blanketten ”Anmälan för utlandstjänstgörande”. Blanketten kan beställas från KPs kundservice.

Detta häfte handlar om det försäkringsskydd som gäller vid arbete utomlands. Här kan du läsa om såväl det lagstadgade som det avtalsenliga försäkringsskyddet vid utlandstjänstgöring. Vi hoppas att du har nytta av materialet när du ska informera de försäkrade på din arbetsplats om avtalsförsäkringarna som de omfattas av.